

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง / การทบทวนวรรณกรรม

ความสำเร็จในการอ่านภาษาอังกฤษของนักศึกษา ขึ้นอยู่กับปัจจัยต่างๆ (Anderson 2000; Carrel & Floyd, 1987; Romelhart, 1997) ดังเช่น กลยุทธ์ในการอ่านภาษาอังกฤษ (Reading Strategies) สมรรถภาพด้านภาษาอังกฤษ (English Proficiency) และปัจจัยที่มีความสำคัญมากอีกอย่างหนึ่งก็คือ พฤติกรรมการอ่านภาษาอังกฤษ (Reading Behaviors) ของนักศึกษา (Butler, 1940; Liu, 2005; Stoyhoff, 1977)

การรู้และเข้าใจพฤติกรรมการอ่านของนักศึกษา จะเป็นกุญแจสำคัญให้ครูผู้สอนตระหนักว่าควรปรับปรุงพฤติกรรมการอ่านภาษาอังกฤษของนักศึกษามากน้อยเพียงใด ควรจะพัฒนาการสอนการอ่านให้มีประสิทธิภาพอย่างไร ควรใช้เอกสารการสอน (teaching materials) แบบไหน ควรกระตุ้นนักศึกษาเกิดแรงจูงใจให้รักการอ่านได้อย่างไร ทั้งนี้เพื่อพัฒนาความสามารถและประสิทธิภาพในการอ่านของนักศึกษาให้เกิดศักยภาพสูงสุด เพื่อความสำเร็จในการเรียน และการทำงานอาชีพของนักศึกษาในอนาคต

ในการวิจัยเรื่อง “พฤติกรรมการอ่านภาษาอังกฤษของนักศึกษาสถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง” ในครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับเรื่องดังกล่าว และได้นำเสนอผลการศึกษาดังต่อไปนี้

2.1 ความหมายของการอ่าน

นักการศึกษา / ผู้เชี่ยวชาญด้านการอ่านมักให้ความหมายของการอ่านแตกต่างกัน (Medley, 1977; Kennedy, 1981; Smith, 1978) (Anderson, 2001; (Carrell, 1989; Grabe & Stoller, 2002; Goodman, 1988; Nuttal, 1996; Nunan, 1999) และพบว่าตั้งแต่ประมาณช่วงปี ค.ศ.1970 เป็นต้นมา การให้ความหมายของการอ่านสามารถแบ่งออกได้ เป็น 2 ลักษณะ คือ

1. การให้ความหมายโดยคำนึงถึงกระบวนการคิด หรือกระบวนการทางสมองและสติปัญญา ซึ่งมีความเชื่อว่า การอ่านเป็นกระบวนการทางความคิด และสติปัญญาที่ผู้อ่านใช้ในการทำความเข้าใจ และจดจำคำศัพท์หรือกลุ่มคำที่อยู่ในบริบทที่อ่าน ตลอดจนตัดสินใจประสงค์ของผู้เขียนที่ต้องการสื่อมายังผู้อ่าน (Medley, 1977; Kennedy, 1981; Smith, 1978)

2. การให้ความหมายของการอ่านโดยคำนึงถึงปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้อ่านกับบทอ่าน ซึ่งมีความเชื่อว่า การอ่านเป็นกระบวนการปฏิสัมพันธ์ (Interaction) ระหว่างเนื้อหาในบริบทที่อ่าน กับพื้นความรู้และประสบการณ์เดิมของผู้อ่าน โดยที่พื้นความคิด ความตั้งใจ และจุดประสงค์ของผู้เขียนจะถูกตีความผ่านประสบการณ์และพื้นความรู้ของผู้อ่านนั้นๆ (Anderson, 2001; (Carrell, 1989; Grabe & Stoller, 2002; Goodman, 1988; Nuttal, 1996; Nunan, 1999)

2.2 ความสำคัญของการอ่าน

การอ่านมีความสำคัญและจำเป็นอย่างยิ่งต่อการศึกษา การค้นคว้าทั้งทางวิชาการ งานอาชีพ ตลอดจน การพัฒนาส่วนบุคคล ทั้งนี้เพราะความรู้ที่ตีพิมพ์เผยแพร่ นั้น ส่วนใหญ่ล้วนแต่ตีพิมพ์เป็นภาษาอังกฤษทั้งสิ้น (Anderson, 2000) ทักษะในการอ่านที่ดีจึงเป็นสิ่งสำคัญต่อการเพิ่มพูนความรู้ การค้นคว้าข้อมูล ข่าวสาร ซึ่งมีการเปลี่ยนแปลงและพัฒนาอยู่ตลอดเวลา

นอกจากนั้นการอ่านยังเป็นสิ่งสำคัญในการค้นคว้าหาความรู้เพื่อมาพัฒนาความสามารถของแต่ละบุคคลให้มีการเรียนรู้ที่ดีขึ้น โดยเฉพาะอย่างยิ่งกับผู้เรียนที่เรียนภาษาอังกฤษเป็นภาษาต่างประเทศ (Anderson, 1994) ทั้งนี้เพราะความสามารถในการอ่านให้เกิดความเข้าใจในบริบทที่อ่าน นับเป็นความสามารถพื้นฐานต่อการพัฒนาองค์ความรู้ ความคิด ทั้งทางด้านการวิเคราะห์ สังเคราะห์ และประเมินคุณค่าการเรียนรู้ได้ด้วยตนเอง และ นำไปสู่การพัฒนาความรู้ในศาสตร์ต่างๆ ควบคู่ไปกับการพัฒนาความสามารถในการอ่านภาษาอังกฤษที่มีบทบาทและความสำคัญอย่างยิ่งยวดในปัจจุบันอีกด้วย (Grab, 1991)

2.3 ยุทธวิธีอภิปัญญา (Metacognition) กับอิทธิพลที่มีต่อการอ่านเพื่อความเข้าใจ

ยุทธวิธีอภิปัญญา (Metacognition) หมายถึงวิธีการที่ผู้อ่านใช้เพื่อให้การอ่านบรรลุผลตามเป้าหมาย ซึ่งมีการดำเนินการตามขั้นตอนของการควบคุมกระบวนการการอ่าน โดยผู้อ่านจะมีความตระหนักรู้ (Awareness) และมีความเข้าใจในกลยุทธ์ที่จะใช้ในการอ่าน ตลอดจนสามารถควบคุมการใช้กลยุทธ์เหล่านั้นได้จนบรรลุจุดประสงค์ของการอ่าน พร้อมทั้งสามารถตรวจสอบความเข้าใจของตนเองได้ (Baker et.al., 1986) ซึ่งนักการศึกษาที่มีความเชื่อว่า ความรู้ทางด้านอภิปัญญา (Metacognitive knowledge) เป็นองค์ประกอบที่สำคัญในการอ่านเพื่อความเข้าใจที่ผู้อ่านใช้ เมื่อมีปัญหาในการอ่าน กล่าวคือเมื่อไม่สามารถตีความบทอ่าน ที่ผู้เขียนต้องการจะสื่อได้ (Block, 1992)

ยุทธวิธีอภิปัญญา ประกอบด้วยองค์ประกอบหลัก 3 ประการ (Flood & Lapp, 1990) คือ

1. **การวางแผนการอ่าน (Plan Your Reading)** ได้แก่ การคาดเดาเนื้อเรื่อง การทบทวนความรู้เดิม การตั้งจุดประสงค์ การหาคำสำคัญ (Key Word) การหาความหมายของคำศัพท์ยาก และ การใช้วิธีอ่านคำถามท้ายบทก่อนลงมืออ่าน
2. **การกำกับตรวจสอบความเข้าใจ (Monitor Your Understanding)** ได้แก่ การเดาความหมายของคำศัพท์ยาก การจับใจความสำคัญ การกำหนดชื่อเรื่องหรือหัวข้อเรื่องของบทอ่าน
3. **การประเมินผลการอ่าน (Evaluate Your Reading)** ได้แก่ การเขียนสรุปย่อใจความที่ได้จากการอ่าน การตัดสินใจว่าผู้เขียนให้ข้อมูลเพียงพอหรือไม่ และควรเชื่อข้อมูลที่อ่านเหล่านั้นหรือไม่ ตลอดจนการนำข้อมูลที่ได้จากการอ่านเหล่านั้นมาประยุกต์ใช้

จะเห็นได้ว่ายุทธวิธีอภิปัญญา เน้นให้ผู้เรียนสามารถตรวจสอบตนเอง โดยมีการวางแผน ตรวจสอบ ปรับปรุง และประเมินผลความเข้าใจของตนเอง โดยเลือกใช้กลยุทธ์ในการอ่าน

ให้เหมาะสมกับสภาพปัญหาที่ประสบอยู่ขณะนั้น หรือพูดอีกนัยหนึ่งก็คือ ผู้อ่านสามารถหาความหมายของการอ่านได้ด้วยตนเอง และนำความสำคัญของการแก้ปัญหามาตรวจสอบความเข้าใจในการอ่านได้ โดยใช้กระบวนการคิดที่มีเหตุผลและควบคุมการอ่านเพื่อความเข้าใจของตนเองให้มีประสิทธิภาพซึ่งกระบวนการเหล่านี้ จะมีปฏิสัมพันธ์ต่อกัน และส่งผลไปยังความสำเร็จในการเรียนของผู้เรียนเป็นอย่างดี (Anderson, 1984; Block, 1992; Cross & Paris, 1988; Flavell, 1979)

2.4 ระดับความสามารถในการอ่านภาษาอังกฤษเพื่อความเข้าใจและการแยกแยะระดับความสามารถในการอ่าน

ระดับความสามารถในการอ่านมีความสำคัญอย่างยิ่งต่อการพัฒนาการอ่านเพื่อความเข้าใจ เพราะระดับความเข้าใจต่อบริบทที่อ่านเป็นเครื่องมือชี้แนะให้เห็นว่าผู้อ่านมีความสามารถในการอ่านมากน้อยเพียงใด ควรที่จะต้องปรับปรุงแก้ไขหรือพัฒนาให้สูงยิ่งขึ้นอย่างไร

ส่วนการแยกแยะระดับความสามารถในการอ่านนั้น นักการศึกษา/ผู้เชี่ยวชาญทางการอ่านแยกแยะระดับความสามารถในการอ่านแตกต่างกัน ดังเช่น

1. **Raygor & Raygor** (Raygor & Raygor, 1985:67) แยกแยะความสามารถในการอ่านออกเป็น 3 ระดับ

1. **ความเข้าใจระดับตัวอักษร** (Literal Comprehension) คือความสามารถในการอ่านเพื่อเข้าใจคำ และความคิดของผู้เขียนตามตัวอักษรที่ปรากฏ

2. **ความเข้าใจระดับตีความ** (Interpretative Comprehension) คือความสามารถในการจับความสัมพันธ์ต่างๆ ไม่เฉพาะรู้เพียงแค่สิ่งที่ผู้เขียนเขียน กล่าวคือ สามารถเปรียบเทียบข้อเท็จจริง ในเนื้อเรื่องกับประสบการณ์ส่วนตัว ตลอดจนสามารถเข้าใจลำดับขั้นต้น มองเห็นความสัมพันธ์ระหว่างเหตุและผล และตีความข้อความต่างๆ ไปได้

3. **ความเข้าใจระดับการนำไปใช้** (Applied Comprehension) คือสามารถประเมินแนวคิดของผู้เขียน และนำแนวคิดนั้นไปสัมพันธ์กับความรู้เดิม แล้วนำมาประยุกต์ใช้ในสถานการณ์ใหม่ได้

2. **Conley** (Conley, 1995 : 178 – 179) แยกแยะความสามารถในการอ่านคล้ายคลึงกับการแยกแยะความสามารถในการอ่านของ Raygor & Raygor กล่าวคือ Conley แบ่งความสามารถในการอ่านออกเป็น 3 ระดับคือ

1. **ระดับตัวอักษร** (Literal Level) คือความสามารถเข้าใจข้อมูลที่ระบุไว้ในบริบทที่อ่าน

2. **ระดับตีความ** (Interpretive Level) คือ ความสามารถเข้าใจข้อมูลที่แสดงนัยะในบริบทที่อ่าน

3. ระดับประยุกต์ (Applied Level) คือสามารถในการเชื่อมโยงข้อมูลที่ได้จากบริบทที่อ่านกับความรู้ในศาสตร์ต่างๆ หรือกับความรู้รอบตัวทั่วไป

3. Nuttall (Nuttall, 1996:199-189) แยกแยะระดับความสามารถในการอ่านออกเป็น 5 ระดับ คือ

1. ความเข้าใจระดับตัวอักษร (Literal Comprehension) คือความสามารถเข้าใจสิ่งที่ระบุไว้ในบริบทที่อ่าน

2. ความเข้าใจระดับตีความ (Interpretation) คือความสามารถในการตีความข้อเท็จจริงจากบริบทที่อ่าน

3. ความเข้าใจระดับอ้างอิง (Inference) คือ สามารถในการเข้าใจข้อมูลที่เป็นนัยยะในบริบทที่อ่าน

4. ความเข้าใจระดับประเมินค่า (Evaluation) คือความสามารถในการตัดสินใจบริบทที่อ่านว่าผู้เขียนต้องการสื่ออะไร

5. ความเข้าใจระดับตอบสนองส่วนบุคคล (Personal Response) คือความสามารถในการตอบสนองบริบทที่อ่านได้ กล่าวคือ ตอบสนองมาจากความเข้าใจในการอ่าน และทัศนคติของผู้อ่านที่มีต่อบทอ่าน โดยไม่คำนึงถึงอิทธิพลของผู้เขียน แต่จะสอดคล้องสัมพันธ์กับเรื่องที่อ่าน และผู้อ่านสามารถอธิบายได้ว่าทำไมผู้อ่านจึงรู้สึกเช่นนั้นได้

ดังนั้นผู้วิจัยจึงสรุปได้กว้างๆ ว่าส่วนใหญ่ผู้ศึกษานักการศึกษา / ผู้เชี่ยวชาญทางการอ่าน แยกแยะระดับความสามารถในการอ่านออกเป็น 3 ระดับ คือ (1) ระดับความสามารถในการอ่านสิ่งที่ผู้เขียนระบุไว้โดยตรง (2) ระดับความสามารถในการอ่านสิ่งที่ผู้เขียนสื่อไว้เป็นนัย และ (3) ระดับความสามารถในการอ่านเชิงวิเคราะห์ อนึ่งระดับความสามารถในการอ่านเชิงวิเคราะห์จะเป็นระดับความสามารถในการอ่านขั้นสูงสุดที่ผู้อ่านต้องใช้ระดับความสามารถในการอ่าน 2 ระดับแรกมาเป็นพื้นฐาน เพื่อช่วยในการวิเคราะห์ สังเคราะห์ และประเมินบริบทที่อ่านอย่างสมเหตุสมผล

2.5 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

2.5.1 ผลงานวิจัยภายในประเทศ

สุชาติ (2539) ได้ศึกษาการฝึกอ่านแบบกลวิธีการรับรู้ การเรียนรู้ เพื่อกำหนดใจความสำคัญจากการอ่านที่มีต่อความเข้าใจในการอ่านภาษาอังกฤษของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 พบว่า ปัญหาสำคัญอย่างหนึ่งในการอ่านของนักเรียน คือ ปัญหาในด้านการจับใจความสำคัญ ซึ่งควรช่วยแนะนำและฝึกฝนให้นักเรียนมีความสามารถในการจับใจความสำคัญให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น เพราะใจความหลักเป็นหัวใจของการอ่านภาษาอังกฤษในทุกรูปแบบ

ทรงศรี และมีโชค (2542) ได้ศึกษาเปรียบเทียบการใช้กลวิธีที่ใช้ในการอ่านเพื่อความเข้าใจของนักศึกษามหาวิทยาลัยมหิดล ปีการศึกษา 2540-2541 จำนวน 501 คน โดยแบ่งนักศึกษา

ออกเป็น 2 กลุ่ม คือ กลุ่มเก่ง และกลุ่มอ่อน ตามคะแนนสอบเข้ามหาวิทยาลัย ผลการวิจัยพบว่า ก่อนได้รับการฝึกฝน กลุ่มเก่ง ใช้กลยุทธ์ในการอ่านสูงกว่ากลุ่มอ่อน แต่หลังจากการฝึกฝนทั้งกลุ่มเก่ง และกลุ่มอ่อนใช้กลยุทธ์ในการแก้ปัญหาในการอ่านได้เหมาะสมมากขึ้น และเมื่อเปรียบเทียบความแตกต่างของการใช้กลยุทธ์ในการอ่านของทั้ง 2 กลุ่มพบว่า มีนัยสำคัญอยู่ที่ระดับ .05

อัชฌา (2543) ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยบางประการกับความเข้าใจในการอ่านภาษาอังกฤษของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่สังกัดกรมสามัญศึกษา กลุ่ม 1 ในเขตกรุงเทพมหานคร จำนวน 554 คน พบว่าปัญหาที่มีผลกระทบต่อ การอ่านของนักศึกษา คือ (1) ความสามารถทางโครงสร้างภาษา (2) ความสามารถในการเข้าใจคำศัพท์ (3) ความคิดรวบยอด และ (4) เจตคติต่อการอ่านภาษาอังกฤษ ซึ่งส่งผลต่อความเข้าใจในการอ่านภาษาอังกฤษอย่างมีนัยสำคัญทุกค่าที่ระดับ .01 แต่ไม่ได้ศึกษาว่าเมื่อนักศึกษามีปัญหาดังกล่าว นักศึกษาแก้ปัญหาในการอ่านเรื่องนั้นๆ อย่างไร

2.5.2 ผลงานวิจัยในต่างประเทศ

Malik (1990: บทคัดย่อ) ศึกษาการวิเคราะห์ทางจิตวิทยาทางภาษาศาสตร์เกี่ยวกับพฤติกรรมการอ่านของนักศึกษาจำนวน 15 คน ที่มีความสามารถทางการอ่านสูง และเรียนภาษาอังกฤษเป็นภาษาต่างประเทศ (English as a Foreign Language) เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ก็คือตำราที่อิงวัฒนธรรมที่นักศึกษาคุ้นเคย (Cultural familiar expository texts) และตำราที่อิงวัฒนธรรมที่นักศึกษาไม่คุ้นเคย (Cultural Nonfamiliar expository texts) พบว่าตำราที่อิงวัฒนธรรมที่นักศึกษาคุ้นเคยมีอิทธิพลอย่างยิ่งต่อความเข้าใจในการอ่าน และต่อการใช้กลยุทธ์ในการอ่าน แต่ตำราที่อิงวัฒนธรรมที่นักศึกษาคุ้นเคย ไม่มีนัยสำคัญต่อความเร็วในการอ่าน

Liu, Chien & Sung (2003) ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างแรงจูงใจในการอ่านและพฤติกรรมการอ่านของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 และ 6 จำนวน 457 คน โดยใช้แบบสอบถามที่เกี่ยวกับแรงจูงใจในการอ่าน และแบบอ่านมาตรฐาน RAI (Reading Activity Inventory) ผู้วิจัยพบว่า มีนัยสำคัญระหว่างแรงจูงใจในการอ่าน และพฤติกรรมการอ่าน และพบว่าเพศและระดับชั้นเรียน มีความแตกต่างที่มีนัยสำคัญ ทั้งในเรื่องแรงจูงใจในการอ่าน และพฤติกรรมการอ่านอีกด้วย

Liu (2005) ศึกษาวัฒนธรรมการอ่านผ่านสื่ออินเทอร์เน็ตของบุคคลทั่วไป เพื่อสำรวจว่าบุคคลเหล่านั้นมีความเปลี่ยนแปลงทางพฤติกรรมการอ่านอย่างไรบ้าง ผลการวิจัยพบว่า เมื่อกลุ่มตัวอย่างให้เวลากับการอ่านผ่านอินเทอร์เน็ตมากขึ้นเท่าไร ก็จะเกิดพฤติกรรมที่เรียกว่า Screen-based reading behavior นั่นคือ ผู้อ่านจะใช้เวลามากขึ้นในการสแกนคำศัพท์และเนื้อหาที่ต้องการผ่านจอคอมพิวเตอร์ แต่จะใช้เวลาน้อยลงในการอ่านเพื่อให้เกิดความเข้าใจลึกซึ้ง (in-depth reading) และพบว่า มี พฤติกรรมการอ่านแบบขีดเส้นใต้ ใส่เครื่องหมาย หรือเพิ่มเติมสีเพื่อเน้น (high-

lighting) เมื่ออ่านสิ่งพิมพ์ (printed document) แต่จะไม่มีพฤติกรรมเหล่านี้ เกิดขึ้นเมื่อนักศึกษาอ่านภาษาอังกฤษผ่านทางอินเทอร์เน็ต (digital document)

Karim & Hasan (2007) ศึกษาพฤติกรรมกรรมการอ่านและทัศนคติของนักศึกษาที่จบปริญญาตรี สาขาวิชาสารสนเทศ และสาขาวิชาศิลปศาสตร์ จาก International Islamic University จำนวน 127 คน พบว่า การอ่านผ่านเว็บไซต์มีความสำคัญมากยิ่งขึ้นในโลกแห่งเทคโนโลยี และพบว่าบัณฑิตหญิงและชายมีความแตกต่างกันทั้งทางด้านทัศนคติ และพฤติกรรมการอ่านผ่านอินเทอร์เน็ต นอกจากนี้ผู้วิจัยได้ให้ข้อคิดเห็นว่ารูปแบบของการอ่านควรจะเปลี่ยนแปลงจากสิ่งพิมพ์ (printed document) มาเป็นการอ่านผ่านสื่ออินเทอร์เน็ต

จะเห็นได้ว่ามีการทำวิจัยในเรื่องพฤติกรรมการอ่านหลากหลายรูปแบบ แต่ในประเทศไทยเท่าที่ผู้วิจัยทราบ ยังไม่เคยมีงานวิจัยใดศึกษาเปรียบเทียบพฤติกรรมการอ่านของนักศึกษาไทยที่ศึกษาในสถาบันอุดมศึกษา ผู้วิจัยจึงต้องการทำการศึกษาวินิจฉัยเรื่องนี้กับนักศึกษาระดับปริญญาตรี คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม ชั้นปีที่ 2 หลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิตสาขาภาษาอังกฤษ สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง จำแนกตาม เพศ อายุ และระดับความสามารถในการอ่าน